PROGRAM EDUKACYJNY

DLA XIV SZKOŁY POD ŻAGLAMI

STS „POGORIA”

31.01-01.03.2008 r.

LIZBONA – GIBRALTAR –MALTA-WYSPY GRECKIE- ATENY

Stowarzyszenie Edukacja pod Żaglami

Warszawa, 2008

„Powiedz a zapomnę,
pokaż a zapamiętam,
pozwól przeżyć a zrozumiem.”
Konfucjusz

WSTĘP

Ciągły rozwój, tempo zachodzących dookoła nas zmian, sprawiają, że w gąszczu informacyjnym młodemu człowiekowi trudniej jest odnaleźć siebie, trudniej jest określić swoje pragnienia. Kultura mediów i kolorowych gazet, wytwarza sztuczne i fałszywe autorytety, odwraca system wartości i z rzeczy błahych czyni priorytety. Młodzi ludzie usilnie próbują się określić, jednak w dobie zewsząd atakujących haseł i tempa, które zostaje im narzucone już od najmłodszych lat, bezbronnie, a czasem nieświadomie stają przed wyborami, do których nie są przygotowani.

Tworzenie warunków do poznawania świata i ludzi stanowi klucz do szybkiego rozwoju i edukacji młodego pokolenia. Wymiana doświadczeń z rówieśnikami oraz poznanie różnorodnych aspektów kulturowych, społecznych, geograficznych i ekonomicznych innych państw, pomaga wypracować mądre spojrzenie na świat. Nowoczesne programy nauczania dbają o kształtowanie charakterów i ogólny rozwój młodych ludzi. Umiejętność pracy w zespole, samodzielność czy odporność psychiczna zajmują tam równie ważne miejsca jak zdobywanie umiejętności stosowania wiedzy.

Wychowanie młodzieży pod żaglami zapoczątkował Alain Villiers, który na jachcie „Joseph Conrad” poprowadził dwuletni rejs dookoła świata, z grupką chłopców, których, jak mówił, „wyprowadził na ludzi". W Polsce przed wojną kształceniem młodzieży zajmował się gen. Mariusz Zaruski, wykorzystując do tego celu szkuner „Zawisza Czarny”. Po wojnie inicjatywę nauki pod żaglami podjął Kapitan Krzysztof Baranowski organizując w 1983 roku dziewięciomiesięczną szkołę pod żaglami na żaglowcu Pogoria. Od roku 2000 działalność edukacyjną kontynuuje Stowarzyszenie „Edukacja pod Żaglami”.

Pracując nad programem rejsu zależało nam na stworzeniu alternatywy dla istniejących programów szkolnych. Wierzymy, że jego realizacja będzie dla młodych ludzi szansą na odnalezienie swoich pasji.

POMYSŁODAWCY I OPIEKUNOWIE MERYTORYCZNI PROGRAMU:

mgr Ewa Śmiechowska

Główny autor programu nauczania i przewodnicząca zespołu. Nauczycielka historii, geografii, przyrody; absolwentka Wydziału Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie; Studiów Podyplomowych z zakresu kształcenia blokowego (blok przyroda); Studium Pedagogicznego z zakresu metodyki geografii; Studium Turystyczno-Hotelarskiego; kursów MEN: „Wspierająca rola oceny szkolnej. Budowanie szkolnego system oceniania w zakresie nauczania geografii w gimnazjum"; „Tworzenie systemu doskonalenia i doradztwa na poziomie gminy i powiatu"; „Jak uczyć przyrody w klasach IV - VI szkoły podstawowej?"; „Projekt edukacyjny i jego rola w podnoszeniu jakości pracy szkoły, czyli jak pozyskać środki pozabudżetowe dla wsparcia rozwoju szkoły, nauczycieli i środowiska lokalnego".

dr inż. Michał Łapiński

Jachtowy sternik morski, nauczyciel akademicki, wielokrotny organizator, dyrektor, oficer i nauczyciel „Szkoły pod Żaglami"; absolwent: Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; Studium Pedagogicznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; studiów doktoranckich Katedry Diagnostyki i Patofizjologii Roślin Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; uczestnik czteromiesięcznej „Szkoły pod Żaglami" Krzysztofa Baranowskiego w 1994 r., wiceprezes „Stowarzyszenia Edukacja pod Żaglami"; członek Sail Training Association Poland; działacz młodzieżowy, autor projektu „Kacze Bagno – szkoła życia";

KADRA REJSU:

Wojciech Wilk - kapitan rejsu, nauczyciel

Ur. 1971 w Siemianowicach Śląskich, absolwent Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach – kierunek Rehabilitacja; kapitan jachtowy i motorowodny, instruktor żeglarstwa; brał udział w ponad 50 rejsach na stanowisku kapitana jachtów żaglowych i żaglowców szkolnych; 4-krotny kapitan i nauczyciel nawigacji podczas "Szkół pod Żaglami" na STS „Pogoria" i s/y „Elektra".

Piotr Królak - dyrektor szkoły, oficer wachtowy, nauczyciel

Ur. 1984 w Lublinie, student V roku geografii na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego, uczestnik Fakultatywnego Kursu Pedagogicznego, członek Studenckiego Koła Naukowego Geografów; jachtowy sternik morski, instruktor na rejsach i obozach żeglarskich; uczestnik rejsów na STS „Pogoria" w funkcji załogi, oficera wachtowego i nauczyciela przedmiotów przyrodniczych.

Krzysztof Grubecki – oficer wachtowy, nauczyciel

uczestnik pierwszej „Szkoły pod Żaglami" na STS Pogoria prowadzonej przez kpt. Krzysztofa Baranowskiego, żeglarz regatowy, pilot, przedsiębiorca; podczas szkoły będzie prowadził lekcje ekonomii, meteorologii oraz dodatkowe zajęcia na temat żeglarstwa regatowego i lotnictwa

Wojciech Maleika - oficer wachtowy, nauczyciel

Ur. 1974 w Szczecinie, doktor nauk informatycznych, adiunkt na Wydziale Informatycznym Politechniki Szczecińskiej, absolwent studium pedagogicznego uprawniającego do nauczania na uczelniach wyższych; kapitan jachtowy, brał udział w około 80 rejsach żeglarskich, również na żaglowcach. Hobby: żeglarstwo, modelarstwo, symulatory lotów.

Piotr Zawadzki – oficer wachtowy, nauczyciel

jachtowy sternik morski, ratownik WOPR, nauczyciel wychowania fizycznego w L.O. Jezuitów w Gdyni, oficer wachtowy i nauczyciel podczas "Szkół pod Żaglami".

Mariusz Włodarczak – lekarz, nauczyciel

Specjalista w zakresie chirurgii ogólnej, podczas szkoły będzie prowadził zajęcia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz biologii człowieka.

Marta Markiewicz – nauczycielka, koordynator wolontariatu

Ur. 1982 w Warszawie, absolwentka Międzywydziałowych Studiów Ochrony Środowiska na Uniwersytecie Warszawskim; uczestniczka kursów środowiskowych oraz rejsu na STS Fryderyk Chopin w ramach Balic University Programme; w 2005 r. ukończyła kurs edukacji ekologicznej w Uniwersyteckim Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym; nauczycielka biologii i chemii podczas rejsu edukacyjnego dla LO im. Cecylii Plater-Zyberkówny na STS Pogoria w maju 2007 r.; współorganizatorka autorskich wyjazdów edukacyjnych „Zielona Szkoła w Urwitałcie" dla młodzieży z LO im. Stefana Batorego w Warszawie. Z zamiłowania biolog-przyrodnik, z wyboru dziennikarka (Puls Biznesu oraz Puls Farmacji). Hobby: jeździectwo (od 2001 r. własny koń - Gniewko), ekologia morza, nurkowanie (licencja Open Water Diver PADI), fotografia.

Anna Krawczyk – nauczycielka

Ur. 1987 w Warszawie, absolwentka XXXIV LO im. Miguela de Cervantesa w Warszawie, studentka Lingwistyki Stosowanej oraz Studiów Śródziemnomorskich w Ośrodku Badań nad Tradycją Antyczną Uniwersytetu Warszawskiego; absolwentka VIII Szkoły pod Żaglami; sternik jachtowy; członek Stowarzyszenia „Edukacja pod Żaglami". Zainteresowania: żeglarstwo, architektura, animacja.

Tomasz Piątek – nauczyciel

Ur. 1988 w Warszawie, absolwent LXIV LO im. S.I. Witkiewicza w Warszawie, student socjologii na Wydziale Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego; absolwent dwóch „Szkół pod Żaglami" na STS Pogoria; współorganizator żeglarskich obozów szkoleniowych dla dzieci; sternik jachtowy; członek Stowarzyszenia „Edukacja pod Żaglami". Zainteresowania: żeglarstwo morskie, podróże, fotografia, grafika komputerowa.

IDEA I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU NAUCZANIA

Niniejszy program został napisany tak, by sprostać oczekiwaniom uczniów klas gimnazjalnych i licealnych. W jego opracowywaniu wykorzystano konsultację z dyrektorami szkół i nauczycielami. Ważną pomocą było doświadczenie zdobyte podczas dotychczasowych Szkół pod żaglami. Przy konstruowaniu poniższego programu uwzględniono również wymogi „Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum" (Dziennik Ustaw Nr 51 poz. 458). Podstawowym założeniem projektu jest realizacja programu: dydaktyczno - wychowawczego.

Program wychowawczy – *„szkoła życia*"

Nadrzędnym celem Szkół pod żaglami jest pokazane młodzieży alternatywnych metod spędzania czasu, otworzenie ich na nowe dziedziny wiedzy, nieznane aspekty życia. Program wychowawczy jest oparty na zasadach etyki conradowskiej. Solidarność, przyjaźń, odpowiedzialność, odwaga, tolerancja, szacunek dla drugiego człowieka - to wartości, które stanowią swoisty kodeks obowiązujący podczas rejsu, kodeks, który staje się kręgosłupem moralnym naszych uczniów w ich późniejszym życiu.

Podczas trwania rejsu uczniowie i nauczyciele przebywają cały czas razem, wspólnie pełnią wachty, pracują na statku. Likwiduje to podział czasu na naukę i czas wolny - nauczyciele są do dyspozycji uczniów przez całą dobę. Młodzież, także poza lekcjami, stymulowana jest do prowadzenia obserwacji, dyskusji, rozważenia różnorakich problemów. W Szkole pod Żaglami nauczyciele dążą do wytworzenia indywidualnej relacji uczeń - pedagog. Jest to możliwe, gdyż załoga żaglowca przebywa ze sobą 24 godziny na dobę.

Specyficzne warunki życia na statku - niesprzyjająca pogoda, konieczność fizycznej pracy przy takielunku, prac gospodarczych pod pokładem, przebywanie długi czas w jednej, zamkniętej grupie ludzi na ograniczonej przestrzeni – to drugi czynnik w naturalny sposób pomagający kształtować charaktery uczniów. Miesiąc spędzony na żaglowcu uczy młodych ludzi solidności, cierpliwości, reguł pracy zespołowej i indywidualnej, tolerancji oraz wytrwałości w dążeniu do celu, rozbudza ciekawość świata i chęć do nauki. Kontakt z potęgą morza owocuje pokorą i szacunkiem dla sił przyrody.

Program dydaktyczny – *„podróże kształcą"*

Specyfika Szkoły pod żaglami umożliwia zdobywanie wiedzy w sposób praktyczny. Młodzież zdobywa wiedzę i umiejętności poprzez świat uczuć, doznań zmysłowych, wyobraźnię i intelekt. Treści programowe ściśle wiążą się z życiem i pracą na morzu, lub z odwiedzanymi portami, aby w pełni wykorzystać fakt przebywania na żaglowcu oraz w historycznych miejscach. Uczniowie podczas żeglugi mają możliwość prowadzenia różnorodnych obserwacji – astronomicznych, biologicznych, meteorologicznych, etc. – w sposób prostszy i ciekawszy niż w szkolnych ławkach. Podczas wycieczek dydaktycznych realizowane są zajęcia z geografii, historii czy edukacji architektonicznej. W odwiedzanych portach odbywają się spotkania z młodzieżą, których celem jest nauka tolerancji i akceptacji wobec ludzi wyznających różne religie i żyjących w innych realiach kulturowych i geograficznych.

Lekcje na Szkole pod żaglami to interdyscyplinarne zajęcia prowadzone aktywnymi metodami przez jednego lub dwóch nauczycieli. Celem jest uświadomienie młodzieży, że wiedza stanowi jeden wielki zintegrowany obszar. Korelacja międzyprzedmiotowa uwzględnia różnorodność zainteresowań uczniów, daje im możliwość wykazania się uzdolnieniami i aktywnością, przybliża szkołę do życia, a ucznia przygotowuje do rozumienia zagadnień w sposób holistyczny. Stymuluje doskonalenie umiejętności komunikacji międzyludzkich i uczy współdziałania uczniów w zespołach.

TREŚĆ PROGRAMU XIV SZKOŁY POD ŻAGLAMI

Tematyka zajęć – zestawienie bloków nauczania wg schematu Kultura – Człowiek – Natura

	XIV SZKOŁA POD ŻAGLAMI - KORELACJA MIĘDZYPRZEDMIOTOWA		
	KULTURA	CZŁOWIEK	NATURA
ZAJĘCIA W FORMIE LEKCJI	ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY GEOGRAFIA, BIOLOGIA, CHEMIA, WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ		
	GLOBALIZACJA GEOGRAFIA, WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ		
	KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA ŚRODOWISKA GEOGRAFIA, CHEMIA, BIOLOGIA, WIEDZA O SPOLECZEŃSTWIE, SZTUKA, FIZYKA		
		BIOLOGIA CZŁOWIEKA BIOLOGIA, CHEMIA, FIZYKA	
			OCEANOGRAFIA GEOGRAFIA, BIOLOGIA, FIZYKA, CHEMIA
	ŻAGLOWIEC - CUD TECHNIKI FIZYKA, HISTORIA		
	WIELKIE ODKRYCIA GEOGRAFICZNE HISTORIA, GEOGRAFIA, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ		
	DZIEJE GRECJI STAROŻYTNEJ J. POLSKI, HISTORIA, SZTUKA		
	KULTURA MORSKA J. POLSKI, HISTORIA, GEOGRAFIA, SZTUKA		
		NAWIGACJA I METEOROLOGIA MATEMATYKA, FIZYKA, GEOGRAFIA	
WYCIECZKI	GRECJA – CHARAKTERYSTYKA REGIONU GEOGRAFIA, PRZYRODA, HISTORIA		
	ARCHITEKTURA J. POLSKI, SZTUKA, HISTORIA		
		UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI ZIEMI GEOGRAFIA, **HISTORIA**	
WARSZTATY	FOTOGRAFIA J. POLSKI, SZTUKA, FIZYKA		
	DZIENNIKARSTWO J. POLSKI, SZTUKA, WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE		
	INFORMATYKA, GRAFIKA KOMPUTEROWA MATEMATYKA, **SZTUKA**		
	ZAJĘCIA TEATRALNE J. POLSKI, SZTUKA		

Tematyka zajęć – zestawienie wg przedmiotów nauczania

LITERATURA

- Polak klasykiem literatury angielskiej - Józef Conrad Korzeniowski.

HISTORIA – wybrane zagadnienia z historii Śródziemnomorza

- Jak pływali starożytni?
- Najstarsze ośrodki kultury greckiej – cywilizacja minojska.
- Wszyscy mówimy po grecku – spuścizna dawnej Hellady.
- Czym dziś jest Elleniki? – Grecja współczesna.
- Odkrywamy Troję! - Troja homerycka a prawda historyczna (odkrycia Schliemanna).
- Maltańczyk - kto to taki? charakterystyka Republiki Maltańskiej, polskie akcenty w historii wyspy.
- Gibraltar - tygiel kulturowy. Gibraltar jako miejsce styku wielu kultur. Krótka historia Gibraltaru. Strategiczne znaczenie cieśniny. Problem niezależności i autonomii. Czy jest ktoś taki jak Gibraltarczyk?
- Człowiek idealny - kanon postaci ludzkiej w sztuce (Poliklet, Witruwiusz, da Vinci, Le Corbusier).

FIZYKA I MATEMATYKA – Jak to działa?

- Maszyny proste na statku – dźwignia, wielokrążek, śruba rzymska.
- Prawo Pitagorasa, Prawo Talesa, zastosowanie w obliczeniach na pokładzie statku.
- Pomiary morskie – zasada działania GPS, echosondy, radaru.

MATEMATYKA I GEOGRAFIA – Praktyczne zastosowanie na morzu

- Kształty i wymiary ziemi, siatka geograficzna, południki i równoleżniki, długość i szerokość geograficzna, pozycja geograficzna, pojęcie loksodromy i ortodromy, jednostki miary stosowane w nawigacji.
- Zasady określania kierunków na morzu, kurs, namiar, kąt kursowy, magnetyzm ziemski, magnetyzm okrętowy, kursy i zależności: KŻ, KR, KM, KK, droga statku, dryf a znos.
- Określanie pozycji – pozycja zliczona i obserwowana (Kąty w trójkącie, funkcje trygonometryczne, kąty w okręgu).
- Mapa morska - cechy i budowa.
- System oznakowania IALA, znaki nawigacyjne, charakterystyki świateł, zasięg geograficzny, tabela Geographical range table.
- Pomoce nawigacyjne: Locje i przewodniki żeglarskie, spis świateł, Ocean Passages of the Word, The Marines Handbook, Spisy sygnałów radiowych, Katalog map i planowanie podróży.

GEOGRAFIA – Nauka podróżowania

- Droga jest celem - czy warto podróżować? Zajęcia w formie dyskusji. Celem jest omówienie nietypowych sposobów podróżowania (np. autostop), podzielenie się własnymi spostrzeżeniami.

Podróżowanie jako styl życia.

- Globalizacja i regionalizm we współczesnym świecie.
- Problemy turystyki masowej w akwenie Morza Śródziemnego. Turystyka zrównoważona. Alternatywne formy turystyki.
- Oceaniczne żeglarstwo regatowe – blaski i cienie widziane oczami żeglarza regatowego.
- Samotna żegluga - zajęcia w formie dyskusji (Specyfika samotnej żeglugi - planowanie żeglugi, przystosowanie jachtu, zmiany w psychice samotnych żeglarzy, itp., Samotne rejsy w historii żeglarstwa, Najczęściej wybierane trasy).
- Miejsce Ziemi we Wszechświecie.
- Ziemia - niespokojna planeta. Charakterystyka procesów wulkanicznych (Skąd wzięły się wulkany? Rodzaje wulkanów. Przebieg erupcji. Klęski żywiołowe spowodowane wybuchami wulkanów. Przewidywanie i zapobieganie skutkom erupcji wulkanicznych. Morze Śródziemne jako obszar aktywny wulkanicznie).

GEOGRAFIA I FIZYKA - Meteorologia

- Powstawanie, budowa i rozpoznawanie chmur (Obieg wody w przyrodzie, Czynniki decydujące o powstawaniu chmur, Rodzaje chmur, Chmury i klimat, Naturalny efekt cieplarniany, Prądy konwekcyjne w przyrodzie).
- Przewidywanie zmian pogody (Elementy pogody, Masy powietrza i fronty, Zapoznanie się z mapami synoptycznymi, Przewidywanie zmian pogody na podstawie własnych obserwacji, Legendy i przysłowia związane z przewidywaniem pogody).
- Skąd wziąć prognozę pogody? (Mądre ksiązki pełne wiedzy – prezentacja wydawnictw nawigacyjnych z informacjami meteorologicznymi; Rodzaje informacji meteorologicznych).
- Trochę techniki. Urządzenia odbiorcze (Czytamy komunikat z Navtexu; Odbieramy prognozę radiową; Czytamy mapę synoptyczna z weather faxu, Internet).
- Która prognoza lepsza? Czy wystarczy mi jedno źródło? Weryfikacja zapowiedzianej pogody.
- Dwa słowa o nawigacji meteorologicznej.
- Czym różni się meteorologia lotnicza od meteorologii żeglarskiej?

GEOGRAFIA I FIZYKA – Magnesy i żyroskopy w określaniu kierunków na morzu

- Co to jest kompas i do czego służy? Krótka historia kompasu. Rodzaje kompasów.
- Fizyczne podstawy działania magnesu i oddziaływania pola magnetycznego.
- Budowa i działanie kompasu magnetycznego, siły oddziałujące na kompas magnetyczny i związane z nimi poprawki.
- Fizyczne podstawy działania żyroskopu swobodnego.
- Budowa i działanie żyrokompasu, siły oddziaływujące na żyro kompas i poprawki z nimi związane.
- Kompas żyroskopowy czy magnetyczny? Dyskusja nad wadami, zaletami i dokładnością.

BIOLOGIA – Biologia morza

- Życie w słonej wodzie, czyli przystosowania morfologiczne i fizjologiczne organizmów morskich.
- Życie w morzach – funkcjonowanie ekosystemów, czynniki warunkujące życie w morzach i zależności między nimi, podział morza na strefy, problemy ochrony ekosystemów morskich.
- Ssaki morskie w Morzu Śródziemnym i Oceanie Atlantyckim; ogólna charakterystyka ssaków morskich, ssaki z rzędu waleni, przystosowanie ssaków morskich do życia w środowisku wodnym, biologia ssaków morskich, przedstawiciele gatunków śródziemnomorskich i atlantyckich, zagrożenia i ochrona ssaków morskich (wielorybnictwo, polowania na foki dla futra, ghost-fishing, kolizje z jednostkami pływającymi), dlaczego walenie osiadają na mieliźnie? Jak pomóc waleniom?
- Biogeografia w wersji morskiej, czyli przegląd podziałów biogeograficznych na przykładzie Wszechoceanu. Istota biogeografii, wybrane systemy wydzieleń biogeograficznych dla mórz. Charakterystyka krain biogeograficznych: warunki środowiskowe, prowincje, gatunki charakterystyczne. Sieci troficzne poszczególnych ekosystemów morskich.
- Struktura i funkcjonowanie ekosystemu. Wyjaśnienie pojęć: ekosystem, biocenoza, biotop. Podział ekosystemów – próba odnalezienia ich odpowiedników podczas wycieczek. Produkcja pierwotna netto oraz brutto. Wyjaśnienie zasad kierującymi przepływem energii oraz obiegiem materii w ekosystemach.
- Obcy są wśród nas. Gatunki introdukowane i zawleczone. Historia wprowadzania gatunków obcych faunie i florze danego obszaru. Skutki środowiskowe obecności gatunków obcych. Perspektywy dalszego rozprzestrzeniania się gatunków.
- Formacje roślinne obszarów Morza Śródziemnego – przystosowania morfologiczne i fizjologiczne roślin naczyniowych, wyjaśnienie pojęcia kserofity; gatunki charakterystyczne.

BIOLOGIA – Ciało człowieka

- Medycyna morska – choroba morska, hipotermia.
- Ratownictwo – udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej.

CHEMIA – środowisko morskie

- Dlaczego woda morska jest słona? Chemizm wody morskiej.

ZAJĘCIA DODATKOWE

- Sztuczna inteligencja – zasady zastosowania i praktyczne realizacje.
- Gimnastyka umysłu – zajęcia z zagadek logicznych.
- Warsztaty dziennikarskie – praca redakcji prasowej, czyli gazeta od strony zaplecza.
- Jak prowadzić własny biznes? Podstawy ekonomii i zarządzania.
- Tworzenie filmu animowanego z życia naszego żaglowca
- Kącik filmowy – cykl filmów dokumentalnych.

METODY NAUCZANIA, PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

W programie łączymy model przekazu wiedzy przez nauczyciela z modelem komunikacji z uczniem. Gwarantuje to operatywność wiedzy, a umiejętność tę uznajemy za kluczową w kształceniu młodzieży. Stosując metody aktywizujące zwiększamy skuteczność nauczania i uczenia się. Rozwijamy umiejętność twórczego myślenia i kreatywność ucznia oraz współpracy i komunikacji w grupie. Mamy możliwość integracji wiedzy różnych przedmiotów. Wykorzystywanie tych metod rozbudza zainteresowania, ułatwia przyswajanie wiedzy, stawia ucznia w roli badacza i twórcy, a jednocześnie wspiera osiąganie sukcesów każdego ucznia. Podczas Szkół pod żaglami nauczyciele prowadzą zajęcia posługując się poniższą metodyką:

I. Metody problemowe:
   1. Aktywizujące:
      - dyskusja dydaktyczna (metaplan, burza mózgów);
      - metody aktywnego opisu (opis wyjaśniający, linia czasu);
      - metoda dramy;
      - drzewo decyzyjne;
      - symulacja;
   2. Poster (plakat)
   3. „Gwiazda pytań”
   4. Operatywne:
      - praca z mapą;
      - obserwacje;
      - pomiar;

II. Metody praktyczne:
   - rozwiązywanie zadań (obliczanie);
   - metoda portfolio;
   - metoda projektu;
   - badawcze: obserwacje;

Niniejszy program zakłada, że kształcenie musi umożliwić uczniowi gimnazjum i liceum doskonalenie umiejętności zdobytych podczas wcześniejszych etapów edukacji. Powinien również pozwolić mu na zajmowanie stanowiska w dyskusjach oraz operowanie wiedzą w różnych sytuacjach życiowych. Realizacja celów edukacyjnych sformułowanych w programie, wymaga zastosowania takich procedur, które umożliwią uczniowi stawianie pytań badawczych, tez, hipotez, a także analizowanie i porównywanie sądów i opinii.

PODZIAŁ GODZINOWY

Założeniem projektu jest zdobywanie wiedzy podczas trzech 60-minutowych lekcji dziennie, wycieczek dydaktycznych jak również podczas pełnienia wacht. Na zajęcia edukacyjne, odbywające się na żaglowcu, przewidziano 45 godzin dydaktycznych. Program realizowany jest w trzech grupach jedenastoosobowych. Łącznie nauczyciele przeprowadzają podczas rejsu 135 lekcji. Wycieczki dydaktyczne obejmują czas postoju

żaglowca w pięciu portach. Łącznie wynoszą 30 godzin dydaktycznych i odbywają się w dwóch grupach 18 osobowych. co w sumie, przy dwóch nauczycielach na grupę daje 120 osobo godzin.

SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Ocenianie osiągnięć uczniów jest informacją o poziomie wiadomości i umiejętności. Dostarcza uczniowi oraz rodzicom informacji zwrotnych o poziomie osiągnięć i ewentualnych brakach w posiadanej wiedzy. Procedura oceniania obejmuje:

Wystawianie ocen bieżących

Obejmuje formy: ustną, pisemną, praktyczną oraz aktywność i zaangażowanie na zajęciach edukacyjnych. Ważną podstawą wystawienia ocen bieżących jest sam fakt podjęcia przez ucznia jednej z form aktywności podczas i poza zajęciami edukacyjnymi.

Wystawianie oceny końcowej

Ocena uwzględnia stopień i zakres zdobytych umiejętności, sprawności i wiedzy w ciągu trwania Szkoły pod żaglami, a także zaangażowanie ucznia w realizację zadań dydaktycznych. Ocena końcowa jest podana także w formie opisowej, uczeń otrzymuje ją na świadectwie ukończenia Szkoły pod Żaglami.

Skala ocen:

1 – niedostateczny
2 – dopuszczający
3 – dostateczny
4 – dobry
5 - bardzo dobry
6 – celujący

KRYTERIA WYMAGAŃ

Wiadomości i umiejętności

Kryteria	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
Przystępność	bardzo łatwe i łatwe	trudne i bardzo trudne
Użyteczność	praktyczne, przydatne życiowo	teoretyczne - naukowe
Niezbędność wewnątrz przedmiotowa	niezbędne w dalszej edukacji – bazowe	rozszerzające podstawy przedmiotu
Niezbędność między przedmiotowa	ułatwiające uczniowi uczenie się innych przedmiotów, interdyscyplinarne	pogłębiające interdyscyplinarność lub swoistość
Niezawodność	pewne, wdrożone w praktyce	hipotezy

Zakres wymagań

Poziom podstawowy:	Wymagania konieczne – ocena: dopuszczający
	Wymagania podstawowe – ocena: dostateczny
Poziom ponadpodstawowy:	Wymagania rozszerzone – ocena: dobry
	Wymagania dopełniające – ocena: bardzo dobry
Poziom wykraczający:	ocena: celujący

Zakres ocenianych i sprawdzanych umiejętności ucznia

1. przyrost wiadomości w zakresie:

- wskazania i opisywania: faktów, nazw, terminów;
- zrozumienia związków i zależności zachodzących w przestrzeni różnych dziedzin wiedzy.

2. przyrost umiejętności w zakresie
   - samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji;
   - posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł np. interpretowanie danych źródłowych, czytanie mapy;
   - praktycznego stosowania informacji np. orientacja na mapie, posługiwanie się planem odwiedzanych miast portowych;
   - twórczego rozwiązywania problemów;
   - prezentowanie treści zintegrowanej wiedzy np. formułowanie notatki prasowej, sporządzenie mapy mentalnej, wykonanie rysunku, szkicu, posteru.
3. postawy
   - systematyczność pracy ucznia: przygotowanie do zajęć, udział w wykonywaniu zdań na zajęciach edukacyjnych,
   - aktywność i inicjatywa,
   - rozwój własnych zdolności i zainteresowań.

Formy i metody sprawdzania i oceniania wiadomości i umiejętności ucznia

1. Forma ustna: odpowiedzi i wypowiedzi dają uczniowi możliwość sprawdzenia się w sytuacji prezentowania własnego stanowiska, dyskusji, prowadzenia negocjacji, prezentacji wyników pracy grupy, odpowiedzi na pytania.
2. Sprawdzanie pisemne: obejmuje różnego typu sprawdziany, sprawozdania, wypowiedzi pisemne (przy dłuższych wypowiedziach pisemnych niezbędne są jasno sformułowane kryteria oceniania). sprawdzanie w formie pisemnej obejmuje: rozwiązywanie zadań, odpowiedzi na pytania, opisy obserwacji; sprawozdania z wykonanych ćwiczeń, zadań.
3. Forma praktyczna sprawdzania: polega na sprawdzeniu wykonania przez ucznia określonej czynności: (pomiarów, obliczeń, szkicu, modelu, diagramu, wywiadu, ankiety, pracy z materiałem źródłowym, portfolio, posteru i innych)

Sposoby informowania uczniów oraz rodziców o postępach

- samoocena;
- rozmowy indywidualne z uczniami;
- prace ucznia do wglądu u dyrektora Szkoły pod Żaglami;
- świadectwo ukończenia Szkoły pod Żaglami z oceną opisową wystawione w dwóch, jednakowo brzmiących egzemplarzach, które jedno otrzymuje uczeń, a drugie macierzysta szkoła.

ZGODA NA UDZIAŁ W REJSIE „SZKOŁY POD ŻAGLAMI”

……..…….(miejscowość, data)……

…….(pieczęć szkoły)……..

Wyrażam zgodę na realizację wyżej wymienionych treści programowych przez ucznia .....(imię i nazwisko)..... podczas rejsu „Szkoły pod Żaglami” w terminie 31 stycznia – 1 marca 2008 r. organizowanej przez Stowarzyszenie Edukacja pod Żaglami.

……..(podpis i pieczęć dyrektora szkoły)…….

Uwagi dotyczące realizacji materiału dodatkowego:

……

……

……

……

……

……

……

……